

Handläggare
Yassine Kazi-Tani
Telefon: 08-508 27 858**Till**
Idrottsnämnden

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remissen Stockholms stads miljöprogram 2020-2023.

Marina Höglund
FörvaltningschefSophie Dahlberg
Enhetschef

Sammanfattning

Idrottsnämnden har besvarat remissen från kommunstyrelsen om Förslag till Miljöprogram 2020-2023. Idrottsförvaltningen anser att det föreslagna miljöprogrammet som är stadens tionde i ordningen är ambitiöst med hög måluppfyllelsenivå inom fossilfritt. Idrottsförvaltningen anser att det föreliggande arbetet och etappmålen som beskrivs i miljöprogrammet är viktiga för att bevara Stockholms ledande position inom hållbar utveckling, vara världsledande och inta rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet.

Förslaget till *Miljöprogram 2020-2023* fokuserar på de största miljöutmaningarna för perioden. De områden som har störst utmaningar och som berör idrottsverksamheten är hållbar energianvändning, transporter, klimatanpassning, kemikalieutsläpp, biologisk mångfald samt resurseffektiva kretslopp. Idrottsförvaltningens förslag och synpunkter nedan, beskriver hur miljöprogrammets riktlinjer som berör idrottsverksamheten kommer att implementeras i idrottsnämndens miljöarbete med målsättningen, bidra till Stockholms hållbara utveckling.

Bakgrund

Stockholm blev Europas första miljöhuvudstad 2010 tack vare ett långt och framgångsrikt miljöarbete som präglats av tidiga satsningar på fjärrvärme och en väl utbyggd kollektivtrafik. Redan 1976 antog staden sitt första heltäckande miljöprogram. Efter detta har en rad program tagits fram med fortsatt höga ambitioner och nya utmaningar. Av kommunfullmäktiges budget för 2019 framgår att *Stockholms stads miljöprogram 2016-2019*, Dnr 303-1200/2014 och *Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040*, Dnr 134-175/2015, ska revideras under 2019 i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Vidare framgår att Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet, där staden intar rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck inom alla områden och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad. I uppdraget ingår även att ta fram en koldioxidbudget med kvarvarande utsläpp enligt Parisavtalet och att utreda hur staden kan bli en klimatpositiv stad 2040.

Stadsledningskontoret lät hösten 2018 genomföra en extern granskning med utvärdering av styrningen inom miljö- och klimatområdet samt en översiktlig omvärldsanalys vilket legat till grund för arbetet med att ta fram nya styrdokument inom miljö- och klimatområdet. Den systematiska uppföljningen av innevarande miljöprogram har även utgjort en grund för arbetet. Den löpande uppföljningen visar att Stockholm har en god miljö men att utmaningar återstår bland annat inom sektorerna energi, transport, avfall och klimatanpassning. Följande utgångspunkter har tjänat som riktningsgivare för arbetet att utarbeta ett förslag till nytt *Miljöprogram 2020-2023*:

- Städer har en nyckelposition i miljö- och klimatarbetet och Stockholm har i samband med framtagande av reviderade styrdokument inom området möjlighet att befästa en ledande position vad gäller hållbar utveckling.
- Framtagande av förslag till nytt *Miljöprogram 2020-2023* och revideringen av *Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040* har skett i en gemensam process med syftet att synkronisera dokumenten och öka tydligheten.

- Hierarkin mellan dokumenten inom klimat- och miljöområdet ska bli tydligare och konkretiseringen av åtgärder föreslås ske i handlingsplaner. *Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040* föreslås benämnas *Klimathandlingsplan 2020-2023 - För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040*.
- Agenda 2030, Paris-avtalet och EU:s ramverk har vägts in i programmet liksom utvecklingen av de nationella miljömålen i Sverige.
- Kopplingen till nationella mål och Agenda 2030s 17 globala mål för hållbarhet har tydliggjorts. Som vägval för ökad tydlighet mot nationella mål har "fossilbränslefritt" ersatts med "fossilfritt" och "klimatneutralt" uttrycks som "inga nettoutsläpp".

Förslag till nytt *Miljöprogram 2020-2023* är stadens tionde i ordningen. Uppdraget att revidera *Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040* hanteras formellt i särskild ordning parallellt med beredningen av detta ärende.

Programmet har tagits fram av brett sammansatta grupper från olika delar av Stockholms stad under ledning av kommunstyrelsen. I arbetet har representanter från exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB, Stockholm Business Region AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB; AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Stockholm Exergi stått för expertkunskap inom olika fokusområden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av idrottsförvaltningens planeringsenhet.

Förvaltningens förslag och synpunkter

Hållbar energianvändning

Under de senaste åren har förvaltningen lagt ut sin strategi med energiarbetet enligt Idrottsnämndens energiplan som omfattar åren 2013-2019. Förvaltningens strategi i energiarbetet har byggt på de ambitioner och föreslagna åtgärderna som har beskrivs i stadens miljöprogram. I samband med uppdateringen av stadens miljöprogram kommer förvaltningen att revidera sin strategi genom att initiera nya etappmål som ska bidra till att uppnå stadens mål om ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm.

Fossilfri organisation 2030

En av världens största utmaningar idag är att minska utsläppen av växthusgas som har en enorm påverkan både på miljön och klimatet. En viktig etapp som bidrar till att minska utsläppen och som utgör en av miljöprogrammets främsta mål är att eliminera fossilbränsleanvändningen. Genom att sätta målet om en fossilfri organisation till år 2030 har stadens höjt ambitionsnivån jämfört med de uppsatta målen både från EU och nationellt.

Idrottsförvaltningen anser att målet med att uppnå en fossilfri idrottsverksamhet till 2030 är genomförbar men ser dock att ersättningen av fossildrivna arbetsfordon som en utmaning i att uppnå målet. Detta på grund av de större investeringar som krävs och det låga utbudet av icke fossildrivna arbetsfordon som finns på marknaden idag.

Utöver transport så är även valet av energimedia en viktig faktor som påverkar fossilbränsleanvändningen i staden.

Idrottsförvaltningen kommer att sträva efter och fortsätta att endast använda sig av miljömärkt el och även bidra till att avveckla fossilbränsle användningen från fjärrvärmeproduktion, samtidigt som förvaltningen utökar användningen av förnyelsebar energi.

Ett resurssmart Stockholm

Stockholm har blivit bättre i att använda sina resurser mer effektivt trots en ökad konsumtion av de naturliga resurserna som dessutom skapar svårigheter med hur avfallet ska hanteras. Att minska resursanvändningen och öka återanvändningen samt recirkulation av materiella resurser är två viktiga etapper i stadens mål att begränsa klimatpåverkan och detta bidrar även till att nå en giftfri miljö i Stockholm.

Idrottsnämnden har ett ansvar att alltid eftersträva en effektiv resursanvändning som en del av Stockholms stads miljöarbete. Förvaltningens strategi är att intensifiera arbetet med

avfallshantering genom att ta fram avfallsplaner för samtliga idrottsanläggningar. Avfallsplanerna ska vara anpassade till den typ och mängd av avfall som förekommer i anläggningarna och beskriva förvaltningens arbete för bättre avfallshantering och minskad mängd avfall från idrottsanläggningen. Förvaltningen kommer även att utnyttja stadens digitala verktyg, Stocket för utöka cirkulation och återbruk av materiella resurser inom stadens övriga verksamheter.

Närmare 40 % av det som hamnar i soppåsen är matavfall. Dessutom medför matavfallsåtervinning stor nytta både för miljön och klimatet. I staden skickas det insamlade matavfallet till kommunens insamling och blir till biogas, ett miljövänligt bränsle för både bussar och bilar. Idrottsförvaltningen startade under 2019 matavfallinsamling vid stadens tre största simhallar och identifierade de idrottsanläggningar som potentiellt kan ha matavfallinsamling. Under miljöprogrammets giltighetsperiod kommer idrottsförvaltningen samarbeta med fastighetsägaren, Fastighetskontoret och Stockholm Vatten och Avfall i syfte att etablera återvinningsstationer för matavfall vid samtliga idrottsanläggningar som kan leverera matavfall.

Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem

Miljöprogrammet inkluderar nya riktlinjer och målsättningar som syftar till att bevara biologisk mångfald och den blågröna infrastrukturen i staden. Idrottsförvaltningen anser att strategin med de uppsatta målen är viktig för stadens gröna utveckling och betraktar de föreslagna åtgärderna inom landskap, ekosystemtjänster och varor samt uppföljning av skötsel och åtgärder som en viktig etapp som stärker den biologiska mångfalden och ekosystemet.

Under de kommande åren kommer förvaltningen att verka för att utveckla spridningsmöjligheterna i staden för särskilda grupper av djur som anses vara en åtgärd med stor effekt på de biologiska mångfalden i staden. Förvaltningen kommer även att bidra till att utöka de gröna miljöer och värna befintliga naturområden i staden genom att etablera nya groddjursdammar och skötsel av våtmarksytor. Utöver de planerade insatserna utvärderar förvaltningen att initiera nya förbättringsåtgärder som främjar fiskesamhället, exempelvis risvasar samt svallskydd för befintliga lekvikar.

Det är många faktorer som påverkar inverkan som livsmedel har på den biologiska mångfalden lokalt och på klimatet globalt.

Idrottsnämndens målsättning är att endast handla livsmedelsprodukter som är säkra, håller god kvalitet och har en positiv inverkan på miljön och klimatet. För att åstadkomma sitt mål och bidra till stadens målsättning om att öka andelen ekologiskt producerade varor har idrottsnämnden lagt samtliga inköp av livsmedelsprodukter via leverantörer som är upphandlade av staden centralt och som är anslutna till stadens upphandlingssystem via ett ramavtal. Det ger förvaltningen och staden en bra överblick över hur livsmedelsprodukter konsumeras i verksamheten och ett intyg på att de inhandlade livsmedelsprodukterna uppfyller stadens krav gällande säkerhet, kvalitet och sin påverkan på den biologiska mångfalden.

Ett giftfritt Stockholm

Kemikalieanvändningen finns i stor omfattning i dagens samhälle där världsproduktionen fortsätter att öka. Idrottsförvaltningen instämmer med att minskningen av kemikalieanvändningen är fundamentalt för att nå en av miljöprogrammets centrala miljömål, ett giftfritt Stockholm.

Förvaltningen har arbetat fram en strategi för att underlätta hanteringen kemikalieprodukter inom idrottsverksamheten. Strategin bygger på att kartlägga kemikalieprodukter som används inom verksamheten med hjälp av stadens digitala registreringsverktyg, Chemsoft. Idrottsförvaltningens målsättning under Miljöprogrammets giltighetsperiod är att registrera samtliga kemiska produkter i alla idrottsanläggningar, fasa ut kemikalier som innehåller skadliga ämnen som inverkar på miljön eller hälsan och åstadkomma en minskad användning av kemikalier.

Det mest förekommande kemikaliematerialet som också har en stor inverkan på miljö är plast. Spridningen av mikroplaster anses vara ett växande problem med spridningskällor och spridningsvägar som berör alla stadens verksamheter inklusive idrottsverksamheten.

Idrottsförvaltningen har tidigare i år aktivt deltagit i framtagandet av stadens handlingsplan för minskad spridning av mikroplaster i staden och arbetat fram en strategi för att minska plastanvändningen inom idrottsverksamheten. Förvaltningen har även börjat initiera förbättringsåtgärder inriktade mot att begränsa spridningen av mikroplaster från idrottsverksamheter. I samarbete med fastighetsägaren, fastighetskontoret utreder idrottsförvaltningen andra miljövänliga alternativ till plastbaserat material som används i verksamheten som exempelvis granulat till konstgräsplaner.

Ett giftfritt Stockholm innebär även att bevara Mälaren fri från gifter. Förvaltningen arbetar aktivt med att sprida informationen till båtklubbar och föreningar med som målsättningen att stärka båtägarnas kunskaper och därmed motverka spridningen av miljögifter och mikroplaster i Mälaren.

Tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer idrottsförvaltningen under de kommande åren att verka för etablering av ytterligare en borsttvättanläggning i Mälaren. Borsttvätt där principen är densamma som biltvättar med roterande borstar är en metod för att hålla båtbottnen ren och som tar bort påväxten som ett miljövänligare alternativ till målning. Resultatet blir mindre användning av kemikalier i form av bottenfärg och minska dess spridning i Mälaren.

Bilagor (Bilaga)

Bilaga 1 Miljöprogram 2020-2023